

A 1908/UKK

Tekijä Pohjoismaiden vihreä vasemmisto
Käsittelijä Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta

Jäsen ehdotus rasisminvastaisista opetussuunnitelmista**Ehdotus**

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,
että laaditaan rasisminvastaisia strategioita.

että tehdään yhteistyötä rasisminvastaisuuden sisällyttämisestä peruskoulujen opetussuunnitelmiin.

Taustaa

Pohjoismailla on historiassaan ollut ongelmia rasismien kanssa. Sen osoittavat alkuperäiskansojen ja vähemmistöjen kokemukset menneisyydessä. Lisäksi monet Pohjoismaat ovat osallistuneet aktiivisesti transatlanttiseen orjakauppaan. Ruotsissa perustettiin 1900-luvun alussa Ruotsin rotuhygieeninen seura (Svenska sällskapet för rashygien). Kyseinen organisaatio haluaa rotuhygieenisen näkökannan sisältyvän yhteiskuntakehitykseen. Yhdistys haluaa myös edistää myös rotuhygieenisen institutin perustamista Uppsalaan. Tanska alisti Grönlannin siirtomaavaltansa alle aiheuttaen valtavia seurauksia alueen alkuperäiskansalle inuiiteille, joita siirrettiin, joilta kiellettiin oma kulttuuri ja joiden lapsia myös adoptoitiin lainvastaisesti.

Kukaan ei voi kiistää, etteikö rasismi ulottuisi nyky-yhteiskuntaan asti. Äärimmäisinä esimerkkeinä voidaan mainita Utøyan murhat ja Oslon tapahtumat vuonna 2011, joissa natsi murhasi 77 ihmistä, monet heistä nuoria. Tai Trollhättanin peruskoulun murhat, joissa natsi murhasi kolme ihmistä, joista yksi oli oppilas. Rasismi näyttäytyinäissä rikoksissa mutta myös viharikoksissa, syrjinnässä ja rakenteissa.

Vuonna 2020 Ruotsissa tehtiin 1 994 ilmoitusta rasistisista viharikoksista. Norjassa ilmoitusten määrä rasistisista viharikoksista kasvaa, samoin Tanskassa. Suomessa rikosilmoitusten määrä laskee, mutta samalla on todettava, että Suomi on maa, jossa tummaihoisiin kohdistuvaa rasismia on eniten Euroopassa.

Pohjoismaat ovat tunnettuja vakaista demokratioistaan ja hyvästä tasa-arvotilanteestaan. Tässä mielessä peruskoulu on tärkeä perusta sekä demokratian edistämiseksi ja rasismien torjunnassa että muiden syrjivien rakenteiden poistamisessa. Siksi

on tärkeää, että meillä on rasisminvastainen perusta, joka antaa oppilaille ja opettajille työkalut vastustaa rasismia. Se tarkoittaa rasismin historiaan tutustumista sekä arvoperustan vahvistamista ja kykyä kohdata rasismi, josta oppilaat joutuvat kärsimään päivittäin.

Elämä ilman syrjintää on ihmisoikeus, ja tässä asiassa meidän tulee Pohjoismaissa kantaa vastuamme. Tilastot valitettavasti osoittavat, ettemme tee sitä. Koska Pohjoismaat jakavat yhteisen historian ja rakenteet monella tapaa, todistettavasti pohjoismaista hyötyä syntyy siitä, että opimme toisiltamme. Jos Pohjoismaiden hallitukset yhdessä edistävät rasisminvastaisia strategioita ja sisällyttävät rasisminvastaisen näkökulman maiden opetussuunnitelmiin, se olisi keino vaikuttaa rasisminvastaisuuteen järjestelmällisesti. Pohjoismaisella yhteistyöllä olisi suurta potentiaalia vaikuttaa rasisminvastaiseen työhön.

Pohjolassa 16. helmikuuta 2022

Christian Juhl (Ø)

Daniel Riazat (V)

Freddy André Øvstegård (SV)

Kathy Lie (SV)

Lorena Delgado Varas (V)

Orrí Páll Jóhannsson (VG)

Rasmus Nordqvist (SF)

Sofia Geisler (IA)

Tobias Drevland Lund (R)

Veronika Honkasalo (vas.)